

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 27 Mayıs 2019
Sayı: 954

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 27.05.2019 15:15
Sayı: -120.10-E.00000480038

E.00000480038

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Plastik değer zincirinin bütün aktörleri, plastiklerin insan ve doğa üzerindeki gerçek bedeli konusunda hesap verebilir hale getirilmediği sürece küresel plastik kirliliği artmaya devam edecektir. Mevcut durumda plastik kirliliğinin azaltılması konusunda sorumluluğun büyük oranda tüketicilere yüklenmiş durumdadır ve değer zincirinin bütün halkalarında harekete geçilmezse atık yönetimi konusundaki çabalar yetersiz kalacaktır.

Plastik üretimi ve atık plastiklerin yakılarak bertaraf edilmesindeki artış nedeniyle karbondioksit emisyonları da her yıl artmakta ve bu şekilde devam edildiği takdirde yanlış atık yönetimi tercihlerimiz nedeniyle, 2030 yılına gelindiğinde, plastik döngüsünden kaynaklanan toplam karbondioksit emisyonlarının %50 artması ve plastik atık yönetiminden kaynaklanan karbondioksit emisyonlarının üç kat çoğalması beklenmektedir. Ulusal seviyede plastik kullanımı ve atık krizini önlemek, plastik kirliliğinin azaltılması hususunda kararlı aksiyonların alınmasını sağlamak ve harekete geçmek, plastiklerin insan ve doğa üzerindeki gerçek bedeli konusunda hesap verebilirlik mekanizmasını kurmak ve işleyişini sağlamak üzere ortak akıl çerçevesinde gerekli politikaları belirlemek amacıyla Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

Okur Gayetkisi
Erne M.

Ahmet AKIN
Balıkesir M.
An Akın.

Saygılarımla,

M. Bakan
Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Enver AYTEKİN
Balıkesir Milletvekili
O. Aytekin

Ali Mahir BAYRAM
Mush M.

Bayram Yılmazkaya
Gaziantep M.

Geçmiş Anlık
KAYI ENİ

Y. Kaya
F. İdris Kaya
Ankara M.

Ali Haydar AKKURDI
Ankara

Aghon BAKI
Adana M.

Dr. İlhan ÖZCAN AYDIN
Tekirdağ M.

A. Kaya

Y. Kaya
İstanbul

Dr. Mehmet GÖKER Burdur M.

TEKİN ANKARA

Purbi Kaya	Kinkboeli Mr	P. Kandi
Lole KARABUYIK	Bursa mu	Ca
Ayden Ezer	Antalya Mr	Ayden
H. T. ESMAN SANCAR	Ders A Me	Esman
H. Huri AKSOY	Kocaeli un	Huri
Jale Nur SÖLÜS	Eskişehir un	Jale
Doğan TOPRAK	İzmir	Doğan
Tahsin TURHAN	Kocaeli	Tahsin
Serhat LİNGİL	Ankara	Serhat
Sezgin BAKURULLU	İstanbul	Sezgin
Bahmettin ÖZGÜR	A. D. S. K.	Bahmettin
Mertin RİHAN	Kocaeli	Mertin

E.00000480038

GEREKÇE

Kimya mühendisleri 1967 yılından başlayarak, farklı hidrokarbon moleküllerini iplik haline getirmek ve ucuz olmasını sağlayabilecek yollar arayarak on yıl boyunca zaman harcamışlardır. O günden bu yana küresel plastik üretimi yılda yaklaşık 2 milyon tondan 380 milyon tona, dünyadaki GSYİH'ya oranla yaklaşık üç kat artmıştır. 1950'li yıllardan bu yana üretilen 6.3 milyar ton plastik atığın sadece % 9'u geri dönüştürülmüş ve % 12'si de yakılmıştır. Diğer % 79'luk kısmı çöp sahaları ya da doğal ortamda çöpe atılmıştır. Ortamda bulunan bu plastikler genellikle tek kullanımlık içecek şişeleri, kahveler, tatlı paketleridir. Coğu kez plastiğin ortama yayılış süreci bu plastik ambalaj, kutu ve şişelerin kısa süreliğine ve bir defalık ortama bırakılması ile başlamaktadır.

Doğal Hayatı Koruma Vakfı'nın (WWF) "Plastik Kirliliğini Hesap Verebilirlik Yoluyla Çözmek" adlı raporunda yer aldığı üzere; plastiğin farklı sektörler ve devletler tarafından yönetiliş biçimi ve toplumun onu tek kullanımdan sonra atılabilir bir malzemeye dönüştürmüş olması nedeniyle, plastik atıklar tüm gezegeni etkileyen bir çevre felaketi haline gelmiş durumdadır. "Plastik Kirliliğini Hesap Verebilirlik Yoluyla Çözmek" başlıklı raporumuz tek kullanımlık ve gereksiz plastiklerin azaltılması, ulusal atık yönetimi planlarının geliştirilmesi gibi öneriler ve atık toplama oranlarının %100'e ulaşması gibi hedefler getirmektedir.

Plastik krizini ele almak için, dünya genelinde benimsenen mevcut yaklaşım kirliliğinin azaltılması konusunda sorumluluğu büyük oranda tüketicilere yüklese de, bugün gelinen noktada bu yaklaşım artık işe yaramamaktadır. Ulusal ve uluslararası seviyelerde tüm sistemi etkileyecek bir tepki verilmedikçe ilerleme kaydedilememekte; sürdürülebilir ekonomik büyüme tehlikeye girmekte; çevre, türler ve insanları doğrudan etkileyen sonuçlar çıkmaktadır.

Plastik değer zincirinin bütün aktörleri, plastiklerin insan ve doğa üzerindeki gerçek bedeli konusunda hesap verebilir hale getirilmediği sürece küresel plastik kirliliği artmaya devam edecektir. Mevcut durumda plastik kirliliğinin azaltılması konusunda sorumluluğun büyük oranda tüketicilere yüklenmiş durumdadır ve değer zincirinin bütün halkalarında harekete geçilmezse atık yönetimi konusundaki çabalar yetersiz kalacaktır.

Etkili bir yaklaşım değişimi olmazsa, 2030 yılına kadar, 104 milyon metrik ton plastiğin daha ekosistemimize karışmış olacağı sanılmaktadır.

Bu bozuk sistemin neden olduğu sızıntı, yaban hayatını ve ekosistemimizi tahrip etmektedir. 270'ten fazla hayvan türünün plastik atıklara takıldığı, 240'tan fazla hayvan türünün plastik yuttuğu kayıt altına alınmıştır. Ayrıca, insanlar ve hayvanlar her yıl gıda ve içme suları içerisinde daha fazla miktarda plastik yutmakta ve bunun sağlığını üzerindeki etkileri henüz tam olarak bilinmemektedir.

Plastik üretimi ve atık plastiklerin yakılarak bertaraf edilmesindeki artış nedeniyle karbondioksit emisyonları da her yıl artmakta ve bu şekilde devam edildiği takdirde yanlış atık yönetimi tercihlerimiz nedeniyle, 2030 yılına gelindiğinde, plastik döngüsünden kaynaklanan toplam karbondioksit emisyonlarının %50 artması ve plastik atık yönetiminden kaynaklanan karbondioksit emisyonlarının üç kat çoğalması beklenmektedir. Ulusal seviyede plastik kullanımı ve atık krizini önlemek, plastik kirliliğinin azaltılması hususunda kararlı aksiyonların alınmasını sağlamak ve harekete geçmek, plastiklerin insan ve doğa üzerindeki gerçek bedeli konusunda hesap verebilirlik mekanizmasını kurmak ve işleyişini sağlamak üzere ortak akıl çerçevesinde gerekli politikaları belirlemek amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

